

Kulttuuripalvelujen toimintaohjelma vuodelle 2012

Kulttuuri on kaikkialla! / Taide on kaikkialla! / Musiikki on kaikkialla! / Historia on kaikkialla!

AL/ AL-A

Tämän kulttuuripalveluiden toimintaohjelman keskiössä on kuntalainen, jolla on oikeus kulttuuriin. Kulttuuri ja taide antaa elämyksiä ja iloa elämään. Se on itsensä toteuttamista ja yhdessä olemista. Vantaan kaupungin organisaatiossa kulttuuripalveluiden tulosalue vastaa siitä, että kaupunkilaisten taiteelliset, kulttuuriset sekä itsensä toteuttamisen tarpeet toteutuvat. Kulttuuripalveluiden toiminnassa huomioidaan taide- ja kulttuuripalveluiden merkitys myös yhteiskunnallisena ja taloudellisena voimatekijänä ja sen mahdollisuudet toimia laajemminkin modernin yhteiskunnallisen kehityksen moottorina.

Kansainvälistyvässä maailmassa yhteisöt monikulttuuristuvat. Tämän seurauksena asioiden hoitamisessa tarvitaan yhä laajempaa kulttuurituntemusta ja -osaamista. Vantaan vetovoimaisuutta ja myönteistä julkisuuskuvaa edistetään laadukkaalla ja korkeatasoisella vantaalaisella kulttuuritarjonnalla, joka on merkittävä osa kaupungin elinvoimaisuuden ja kilpailukyvyn parantamista.

Kulttuuripalvelut huolehtii kaupungissa harjoitettavan kulttuuri- ja museotoiminnan sekä taiteen perusopetuksen edistämisestä, tukemisesta ja järjestämisestä. Tehtävää toteutetaan yhteistyössä vantaalaisten kulttuurilaitosten ja -yhteisöjen kanssa. Kulttuuripalvelut toimii sekä ammattitaiteen että harrastustoiminnan hyväksi. Erilaiset yhteistyöhankkeet lisäävät palvelutarjonnan kirjoa. Kulttuuripalveluiden oman käyttötalouden lisäksi projekti- ja kohdeavustukset mahdollistavat palvelutuotannon rahoitusta.

Alkanut toimintakausi asettaa kulttuuripalveluille toiminnallisia ja taloudellisia haasteita. Toiminnan suunnittelun keskiössä olevan strategiatyön myötä haetaan uusia toiminnan painopistealueita, uudistuneita toimintatapoja ja -menetelmiä, uusia yleisöjä ja kohderyhmiä. Kulttuuripalveluilla on jo pitkät perinteet seniori- ja sosiokulttuurisessa työkentässä. Nyt tarkoituksena on avata latua myös ns. normikuntalaisille, lapsille, nuorille ja aikuisille ja tietysti myös edelleenkin erityisryhmille.

Vuoden 2011 alkupuoliskolla aloitettiin joukko kansainvälisiä hankkeita yhteistyössä ystävyyskaupunkiemme Puolan Slupskin ja Kiinan Jinanin kanssa. Selvitämme mahdollisuuden toimia kulttuurivaihdossa ystävyyskaupunkimme Frankfurt am Oderin kaupungin kulttuuripalveluiden ja taide-toimijoiden kanssa. Englanninkielistä tuotantoa sekä tiedottamista englanniksi lisätään. Uudelleen taidetoimikunnan rahoituksella järjestettävät monikulttuuriset tanssityöpajat helpottavat kotoutumista kaikilla palvelualueilla. Tavoitteena on tehdä Vantaasta myös toiminnallisesti kansainvälinen kaupunki. Omat vähemmistökulttuurimme kulttuuri- ja taidetarjonta huomioidaan monipuolisesti ruotsinkielisessä sekä romanikulttuurituotannossa.

Vantaalaista kulttuuritoimintaa linjaa myös pääkaupunkiseudun yhteinen visio: "Pääkaupunkiseutu on kehittyvä tieteen, taiteen, luovuuden ja oppimiskyvyn sekä hyvien palvelujen voimaan perustuva maailmanluokan liiketoiminta - ja innovaatiokeskus, jonka menestys koituu asukkaiden hyvinvoinnin ja koko Suomen hyväksi. Metropolialuetta kehitetään yhtenäisesti toimivana alueena, jossa on luonnonläheinen ympäristö ja hyvä asua, oppia, työskennellä sekä yrittää." Pääkaupunkiseudun taide- ja kulttuuritoimijoiden yhteistyö korostuu, mikä näkyy palvelutarjonnan monipuolistumisena ja kulttuuritarjonnan määrällisenä lisäyksenä.

Vuosi 2012 on World Design Capital teemavuosi, jossa Vantaa on vahvasti mukana neljän muun jäsenkaupungin kanssa. Hankehaussa Vantaan kulttuuripalveluiden eri tulosyksiköistä lähetettiin alun toistakymmentä hankehakemusta säätiön käsiteltäväksi. Kaksi suurinta hanketta ovat laajoja yhteistyöhankkeita, joista toisessa, Muotoilija Aarrearkussa, tuotetaan muotoilun oppimateriaali esiopetusikäisille yhteistyössä kaikkien jäsenkaupunkien kanssa. Toista suurta hanketta on toteuttamassa lastenkulttuuri, kuvataidekoulu, aikuisopiston kuvataide- ja käsityötaidekasvatussyksikkö sekä kulttuurinen seniorityö. Hankkeen tarkoituksena on tehdä kansallisesti ja kansainvälisesti näkyväksi suomalaista taidekasvatusta, taiteen harrastamista ja taiteen perusopetusjärjestelmää elämänkaaren aikana.

Johtamiseen kiinnitetään erityistä huomiota ja kulttuuripalveluiden tulosyksiköille luodaan yhtenäinen johtamisjärjestelmä. Johtoryhmätyöskentelyä sekä johdon koulutusta lisätään. Henkilökunnan tulos- ja kehityskeskusteluihin panostetaan ja haetaan tuotettavalle palvelulle sopivia mittareita toiminnassa onnistumisen arvioimiseksi.

Vantaan kaupungin kulttuuripalvelut huolehtii kaupungissa harjoitettavan kulttuuritoiminnan ja taiteen perusopetuksen edistämisestä, tukemisesta ja järjestämisestä yhteistyössä taiteilijoiden, kulttuurilaitosten ja -yhteisöjen kanssa alueellista, seudullista ja kansainvälistä yhteistyötä korostaen sekä kuntalaiset osallistaen.

Kulttuuripalvelut koostuvat hallinnon lisäksi Lastenkulttuurin yksiköistä, Länsi-Vantaan kulttuuritiloista, Kulttuurintuotannon yksiköstä, Vantaan kaupungin museosta ja Vantaan Taidemuseosta, Vantaan kuvataidekoulusta, sekä Vantaan musiikkiopistosta.

Lastenkulttuurin tulosyksikön tehtävänä on huolehtia lastenkulttuuripalvelujen järjestämisestä ja toiminnan kehittamisestä sekä lastenkulttuurifestivaaleista, lastenelokuvatoiminnasta, lastenkulttuurin tiedottamisesta ja Taikalampputoiminnasta. (Vantaan kulttuuripalvelut on Opetusministeriön perustaman ja tukeman valtakunnallisen lastenkulttuurikeskusten Taikalamppuverkoston jäsen.) Lastenkulttuuripalveluita tarjotaan kulttuuripalvelujen omissa tiloissa Lasten taidetalo Pessissä Tikkurilassa ja Toteemissa Myyrmäessä.

Kulttuuripalveluja esim. kulttuuritapahtumien muodossa tarjotaan **Länsi-Vantaan kulttuuritilojen** ja **Kulttuurintuotantoyksikön** toimesta mm. Konserttitalo Martinuksessa Martinlaaksossa, Monitoimikeskus Lumossa Korsossa, Lasten ja nuorten kulttuurikeskus Vernissassa Tikkurilassa sekä päiväkodeissa, kouluissa, nuorisotiloissa ja kirjastoissa.

Vantaan kaupungin museoihin kuuluvat **Vantaan kaupunginmuseo** Tikkurilassa ja **Vantaan taidemuseo** Myyrmäessä. Vantaan kaupungin museoiden tehtävänä on kerätä, säilyttää, hoitaa, tutkia ja pitää esillä aineellista ja visuaalista kulttuuriperintöä. Museoiden tiedot ovat kotimaisen ja kansainvälisen yleisön ja asiantuntijoiden käytettävissä. Museot toimivat kulttuuriperinnön ja kuvataiteen asiantuntijoina Vantaalla.

Lisäksi kaupunginmuseo dokumentoi, tutkii ja vaalii vantaalaista rakennushistoriaa ja kulttuurimaisemia. Kaupunginmuseo vahvistaa kaupunkilaisten kulttuurihistorian tuntemusta ja vantaalaista identiteettiä.

Taidemuseo järjestää laadukkaita kotimaisen ja kansainvälisen nykyaiteen näyttelyitä. Kokoelmia kartutetaan kotimaisella nykyaiteella. Kokoelmiin kuuluu yhteensä noin 9000 teosta. Näkyvä osa kokoelmista on sijoitettu Vantaan kaupungin kohteisiin.

Vantaan kuvataidekoulu antaa taiteen perusopetusta useassa eri opetuspisteessä 5-20 -vuotiaille lapsille ja nuorille visuaalisissa taiteissa, joita ovat mm. piirustus ja maalaus, keramiikkataide, tekstiilitaide, digitaalinen kuvankäsittely, sarjakuva, elokuva, valokuvaus ja arkkitehtuuri. Oppilaitoksessa on n. 800 oppilasta. Opettajat ovat kuvataideopettajia tai visuaalisen alan ammattilaisia joilla on pedagoginen koulutus. Toiminta perustuu opetushallituksen antamaan, lakisääteiseen taiteen perusopetuksen opetussuunnitelmaan (laaja oppimäärä). Lisäksi Kuvataidekoulu järjestää avoimia lyhytkursseja kuvataiteissa lapsille ja perheille.

Vantaan musiikkiopisto toimii yhtenä Vantaan kaupungin kulttuurin toimintasuunnitelmaa toteuttavana tulosityksikkönä. Musiikkiopisto tarjoaa oppilailleen hyvän kasvualustan musiikin harrastajana ja ihmisenä kehittymiseen musiikillisten elämysten kautta. Laadukkaan opetuksen takana on ammattitaitoinen henkilökunta ja laaja-alainen opetustarjonta. Musiikkiopisto antaa taiteen perusopetuslain musiikin laajan oppimäärän mukaista koulutusta lapsille ja nuorille. Taiteen perusopetuksen ohella opisto tekee yhteistyötä kunnallisten ja yksityisten toimijoiden sekä kolmannen sektorin kanssa tuottaen konsertteja ja muita musiikkiesityksiä eri puolilla kaupunkia.

Vantaan kaupungin kulttuuritoimintasuunnitelman kantavat teemat

"Luovuus, rohkeus ja rakkaus työhön ohjaavat ja takaavat laadun sekä näkemyksen taiteesta ja kulttuurista itseisarvona!"

Tämä toimintasuunnitelmavedos käsittää Kulttuuripalvelujen johtoryhmäseminaarissa 30.8.2011 nousseet kuusi keskeistä strategista toimenpidettä kulttuuripalvelujen toiminnan ja palvelun kehittämiseksi. Vantaan kaupungin kulttuuritoimintaohjelman pohjana on Suomen hallituksen 22.6.2011 päiväämä Suomen koulutus- ja kulttuuripolitiikkaa määrittävä ohjelma:

" Suomen koulutus- ja kulttuuripolitiikan tarkoituksena on taata kaikille, syntyperän, taustan ja varallisuuden rajoittamatta, yhtäläiset mahdollisuudet ja oikeudet sivistykseen, laadukkaaseen maksuttomaan koulutukseen sekä täysivaltaisen kansalaisuuden edellytykset. Kaikessa koulutuksessa, tieteessä, kulttuurissa, liikunnassa ja nuorisotyössä on toteutettava yhdenvertaisuusperiaatetta. Palveluiden on oltava tasa-arvoisesti ja tasalaatuisesti kaikkien saatavilla."

"Hallitus lähtee siitä, että kulttuurilla on keskeinen asema yhteiskuntaa rakennettaessa. Taide ja kulttuuri ovat ihmisenä olemisen välttämättömiä perusasioita, joiden uutta luova vaikutus säteilee elämän kaikille alueille. Hallitus kehittää kulttuurisen moninaisuuden tunnistavaa kulttuuripolitiikkaa, jossa kulttuuri on kaikkien kansalaisten tavoitettavissa ja erityistoinnilla parannetaan osallisuutta kulttuuriin nyt ulkopuolelle jäävissä ryhmissä."

"Kaikkien lasten oikeutta taiteeseen ja kulttuuriin tuetaan vahvistamalla lastenkulttuurin asemaa ja toimintaedellytyksiä. Taiteen perusopetuksen maanlaajuista tavoitettavuutta edistetään."

1. Kansainvälisyys

Strategiset partnerit/yritysyhteistyö sekä kulttuuripalvelujen kansainväliset verkostot

Tähtiajatuksena on paikallisidentiteetin vahvistaminen kaupunginosa-alueittain. Avainsanoina ovat lähituotettu kulttuuri ja monenkirjavia Vantaa. Menetelminä ovat keskittyminen houkuttavuuteen ei houkuttelemiseen, osallistamisen kirkastaminen ja sitä kautta "nukkuvan karhun kanssa leikkiminen", viestinnän ammattitaitoisuus ja yhtenäistäminen, vetävät kulttuurin sisällöt, asenteet kulttuuriryönteisiksi, kulttuurin kokemisen mahdollistaminen liikuntatiloissa, ostoskeskuksissa, kaduilla ja kujilla, unohtamatta korkealuokkaisia kulttuuritaloja ja tinkimättä laadusta!

Ihanteenamme on toimia aktiivisesti Vantaan kolmentoista ystävyyskaupungin kanssa. Etsitään ystävyyskaupungeista kulttuurin toimijoita, luodaan kontaktit ja aloitetaan molempia osapuolia innostava yhteistyö sekä kulttuurivaihto.

Vantaan ystävyyskaupungit ovat (yhteistyö aloitettu **boldattujen** kaupunkien kanssa):

Askim, Norja; **Frankfurt (Oder)**, Saksa; **Huddinge, Ruotsi; Jinan, Kiina**; Kinešma, Venäjä; **Lyngby-Taarbæk, Tanska; Matte Yehuda, Israel**; Mladá Boleslav, Tšekki; Nuuk, Grönlanti; Rastattin piirikunta, Saksa; Salgótarján, Unkari; Seyðisfjörður, Islanti; **Slupsk, Puola**.

Kotikansainvälisyys

Tavoitteena on osallistaa vantaalaiset monikulttuuriset toimijat toiminnan ideoimiseen ja sitä kautta toiminnan kansainvälistämiseen. Menetelmänä on toteuttaa kulttuuripalvelujen houkutteleva, yhteisöllinen ja osallistava ideointitilaisuus tai tapahtuma, johon kutsutaan monikulttuuriset toimijat. Tapaamisen seurauksena suunnitellaan ja toteutetaan yhdessä Vantaan kansainvälinen kulttuurifestivaali. Muutamassa vuodessa kansainvälinen kulttuurifestivaali on brändäytynyt valtakunnallisesti merkittäväksi kulttuuritapahtumaksi.

2. Kaupunginosaidentiteetin vahvistaminen

Yksi Vantaan kaupungin kulttuuritoimintasuunnitelman painopisteistä on ajatus lähituotetusta kulttuurista, jota ei tarjoilla "ylhäältä alaspäin", vaan joka on elävää, muuntuvaa ja ennen kaikkea yhdessä tuotettua paikalliskulttuuria.

Vantaan kaupunginosat ovat imagoltaan, toiminnaltaan ja väestöltään erilaisia. Luodessamme pitkäaikaisia ja strategisia linjauksia, joilla haluamme tukea kaupunginosien paikallisidentiteettejä, tarvitsemme paikallista tietoa siitä, miten eri puolilla Vantaata asuvat kuntalaiset kokevat asuinympäristönsä ja paikalliskulttuurinsa. Perustetaan tutkimushanke, jolla pyritään saavuttamaan sitä hiljaista tietoa, jota vantaalaisilla on oman asuinalueensa historiasta, kulttuurista ja identiteetistä. Tiedon ja tietotaidon kerääminen tulee olemaan dynaaminen prosessi, jossa saatua tietoa hyödynnetään paikallisidentiteettejä vahvistavassa toiminnassa. Kaupunginosien asukkaat ja yhteistyötahot otetaan aidosti mukaan toimintaan suunnitteluvaiheesta lähtien. Avoimuudella ja yhteistyöllä päästään tavoitteeseen, jossa lähituotettu kulttuuri kukoistaa ja eri kaupunginosien asukkaat ovat ylpeitä omasta paikallisidentiteetistään.

Yhdessä toimimalla ja dynaamisessa vuorovaikutuksessa toteuttamalla Vantaalle kasvaa elinvoimainen (elävä ja jatkuva) paikalliskulttuuri. Sen näkyvimpiä ilmiöitä ovat sekä kaikkien yhteiset että eri kaupunginosien omat tapahtumat, joista kasvaa paikallisia brändejä. Visiossamme tulevaisuudesta kulttuuritarjonta tavoittaa kaikki vantaalaiset. Edelläkävijänä on Musiikkiopiston toiminta joka jakautuu kolmentasoiseen palveluun; varhaismusiikkikasvatus on lähipalvelua, pääopetuspiis- teet toimivat aluepalveluina, ja orkesteri- ja kuorotoiminta ovat koko kaupungin tasoiset.

3. Ammattitaitoinen viestintä ja kulttuurin infrastruktuuri

Viestinnän ja markkinoinnin ammattitaitoisuus ja yhteneväisyys luovat edellytykset sille, että kuntalaiset tavoittavat kulttuuritarjonnan. Sosiaalisten medioiden käyttöönotto kaupunkipalvelun muodossa luo uusia mahdollisuuksia kuntalaisille löytää kulttuuripalvelujen tarjonta sekä vaikuttaa sen sisältöihin. Nettisivujen yhtenäinen ja laadukas ilme houkuttelevat uusia ja vanhoja asiakkaita. Markkinoinnissa esimerkiksi kadunvarsikylttien hyödyntäminen on askel kohti näkyvyyden ja tunnistettavuuden lisäämistä. Tavoitteena on, että Kulttuuripalvelut tunnistetaan laadukkaista palveluis- ta, terävästä profiloinnista ja raikkaasta visuaalisesta ilmeestä.

Kulttuurin infrastruktuuria kehitetään ja jalostetaan. Asianmukaisiin tiloihin ja välineisiin kiinnite- tään huomiota: työvälineet ja tilat vastaavat ajanmukaisia vaatimuksia. Panostetaan henkilökunnan kouluttamiseen kautta heidän ammattitaitonsa jatkuvaan päivittämiseen --> kulttuuripalvelut 2.0.

Toimintasuunnitelman askeleet ovat seuraavat. 1) Kehitetään yhteistyötä kaupungin viestinnän ja yrityspalveluiden kanssa. 2) Viestintämenettelyä kehitetään ja uusia ratkaisuja sekä kanavia etsitään aktiivisesti. 3) Luodaan yhtenäinen Kulttuuripalvelujen profiili ja visuaalinen ilme joka on linjassa kaupungin yleisen graafisen ohjeistuksen kanssa, koska tuloksiköiden yhteinen profiili luo selke- än kuvan tarjonnasta. 4) Lanseeraus ja kampanjointi suunnitellaan koordinoitusti. 5) Tilojen joustaa- vaan ja innovatiiviseen käyttöön panostetaan.

4. Yhteistyön parantaminen

Tavoite: Kulttuuripalvelut on arvostettu, haluttu ja houkutteleva yhteistyökumppani!

Kulttuuripalvelujen asiantuntisuutta tulee hyödyntää kaikissa kaupunkitasoisissa kulttuuriin liitty- vissä tapahtumissa (aloitteita esim. lastenkulttuuriyksiköstä mm. kaupunkikulttuuriyksikköön ja päivävastoin). Vantaalaisten toimijoiden kanssa järjestetään tapaamisia yhteistyön lisäämiseksi, ja näin myös sitoutetaan kolmas sektorin kulttuuripalvelujen tavoitteisiin. Lasten-, nuorten- ja seniori- kulttuurin edistämiseksi kiinnitetään huomiota kulttuuripoliittiseen vaikuttamiseen paikallisesti, alueellisesti ja valtakunnallisesti (esim. yhteydenpito kaupunginvaltuuston jäseniin, Taikalamppu- verkostoon, oppilaitosten välinen yhteistyö - kehitetään valtakunnantasoisesti taiteen perusopetus- ta). Näkyvyyttä lisätään eri toimenpideohjelmassa (esim. kaupunkitasoiset asiakirjat). Taloudelliset resurssit turvataan toimialat ylittävällä yhteistyöllä ja hankerahoitusyhteistyötä lisätään etsimällä aktiivisesti uusia kumppaneita. Näillä toimenpiteillä edistetään myös kulttuurin hyvinvointivaiku- tuksia.

5. Asiakaskunnan vaaliminen ja palvelun kehittäminen

Tärkein asiakaskunnan eteen tehtävä työ on tehokas ja asiakasystävällinen toiminta: toisin sanoen asiakkaita palvellaan joka tilanteessa niin hyvin kuin mahdollista. Kulttuuripalveluilla on paljon

pitkäaikaisia asiakkaita, joita vaalitaan. Asiakaskuntaa laajennetaan uusilla avauksilla ja kehittämällä palveluja. Asiakaspalautteelle annetaan sille kuuluva arvo ja toimintaa kehitetään yhä enemmän asiakkaiden näkökulmasta. Myös erilaisin markkinointitoimenpitein voidaan kuntalaisia palvella entistä tehokkaammin ja laajemmin.

6. Pedagoginen osaaminen

Taiteen perusopetusta antavien oppilaitosten "päätuote" on pedagogiikka. Onnistuneen opetustyön tuloksena syntyy myös yleisölle suunnattuja esiintymisiä ja näyttelyitä. Työn ytimen ymmärtäminen niin oppilaitoksissa kuin niiden ulkopuolellakin on äärimmäisen tärkeää. Taiteellinen vapaus ja taiteen itseisarvo ovat peruslähtökohtia, mutta yhtä tärkeä on pedagoginen vastuu.

Onnistunut opetustyö vaatii asianmukaiset resurssit: ammatillisesti pätevät opettajat, taloudellisia resursseja asianmukaisia tiloja jne. Laadukas perustyö tuottaa esitysten muodossa näkyvyyttä Vantaalle. Sitä hyödyntämällä on mahdollista rakentaa kulttuuripalvelujen yhteistä identiteettiä ja siten saavuttaa kulttuurikaupunki-imago, joka näkyy ja kuuluu positiivisessa mielessä vantaalaisessa arjessa ja juhlassa.